

Panel Dyfarnu Cymru Adroddiad Blynyddol

Blwyddyn 2018 – 2019

PDC / APW

PANEL DYFARNU CYMRU
ADJUDICATION PANEL FOR WALES

Cynnwys

Rhagair		3
Adran 1	Amdanom Ni	4
Adran 2	Perfformiad a Chynnydd	8
Adran 3	Crynodebau o Achosion	12
Adran 4	Ein Cwsmeriaid	13
Adran 5	Blaenoriaethau Busnes	14
Adran 6	Gwariant	15

Rhagair

Dyma fy mhedwerydd adroddiad blynyddol fel Llywydd Panel Dyfarnu Cymru. Mae'r adroddiad yn cwmpasu'r cyfnod o 1 Ebrill 2018 i 31 Mawrth 2019.

Ein nod yw sicrhau bod y Panel yn gweithio er budd pawb yng Nghymru sy'n dod o dan ein hawdurdodaeth, drwy ddelio ag unrhyw anghydfodau yn effeithlon ac effeithiol. Yn benodol, rydym yn gwneud pob ymdrech i sicrhau bod pawb sy'n gysylltiedig â'r anghydfod yn teimlo ei fod wedi cael ei ddatrys yn deg o fewn cyfnod mor fyr ag sy'n rhesymol. Rydym hefyd yn ymwybodol bod yn rhaid i'r cyhoedd yn ehangach fod yn hyderus y bydd unrhyw dorri ar y Cod Ymddygiad gan aelodau yn cael ei drin yn deg ac mewn modd amserol er mwyn cynnal ymddiriedaeth a hyder mewn democratiaeth leol.

Gellid barnu bod y flwyddyn hon wedi bod yn flwyddyn lwyddiannus ar gyfer safonau mewn llywodraeth leol ac awdurdodau perthnasol eraill gan na chafodd Panel Dyfarnu Cymru ond un atgyfeiriad (a dim ceisiadau i apelio yn erbyn penderfyniadau pwyllgorau safonau). Mae hyn yn ategu barn bod y mwyafrif helaeth o gynghorwyr yn cadw at y Cod Ymddygiad a/neu fod materion yn cael eu datrys ar lefel fwy lleol. Mae'n debygol bod yr hyfforddiant a roddwyd gan Swyddogion Monitro ac eraill, ar lefel prif gynghorau a lefel cyngor tref/cymuned, ar y cyd â chyhoeddi Llyfr Achosion Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn rheolaidd, wedi cyfrannu at y llwyddiant hwn.

Mae'n amlwg hefyd fod nifer yr achosion eleni'n anarferol o isel, fel y dangosir gan yr atgyfeiriadau y dyfarnwyd arnynt yn y flwyddyn ariannol olynol a thueddiadau hanesyddol. Er mwyn sicrhau bod achosion yn cael eu datrys mewn modd amserol, lansiodd y Panel ymarfer recriwtio i benodi aelodau cyfreithiol newydd ac fe gymerodd ran yn ymarfer 'croes-docynnu' cyntaf tribiwnlysoedd Cymru i fanteisio ar sgiliau aelodau cyfreithiol ar ein chwaer-dribiwnlysoedd lle bo angen.

Mae croeso i chi ofyn unrhyw gwestiynau neu wneud sylwadau ar unrhyw agwedd ar waith y Panel, neu ar gynnwys yr Adroddiad, a dylid eu cyfeirio yn y lle cyntaf at y Cofrestrydd.

Claire Sharp
Llywydd, Panel Dyfarnu Cymru

Adran 1 – Amdanom Ni

Yn yr adran hon:

- Sail ar gyfer PDC
- Swyddogaeth PDC
- Rheoliadau PDC
- Proses PDC
- Aelodau PDC
- Penodiadau
- Hyfforddiant
- Cysylltu â PDC
- Defnyddio PDC

Sail ar gyfer PDC

Mae Panel Dyfarnu Cymru (PDC) yn dribiwnlys annibynnol a sefydlwyd i benderfynu ar honiadau o dorri amodau Cod Ymddygiad statudol awdurdod gan aelodau etholedig ac aelodau cyfetholedig o gynghorau sir, bwrdeistrefi sirol a chynghorau cymuned, awdurdodau tân ac awdurdodau parciau cenedlaethol yng Nghymru.

Sefydlwyd Panel Dyfarnu Cymru dan Ran III o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

Swyddogaeth PDC

Mae'r Cod Ymddygiad ar gyfer awdurdod yn darparu cyfres o safonau i'w aelodau y mae disgwyl iddynt lynu wrthynt mewn bywyd cyhoeddus. Mae'r cod ymddygiad yn cynnwys amrywiol ofynion o ran sut y dylai aelodau ymddwyn, ac mae'n cynnwys gofynion o ran cydraddoldeb, buddiannau personol a buddiannau sy'n rhagfarnu, gwybodaeth gyfrinachol, adnoddau eu hawdurdod a'r angen i osgoi dwyn anfri ar eu swydd neu eu hawdurdod.

Mae gan y Panel ddwy swyddogaeth statudol mewn perthynas â thorri'r Cod Ymddygiad:

- ffurfio tribiwnlysoedd achos neu dribiwnlysoedd achos interim ("Tribiwnlysoedd Achos") i ystyried **atgyfeiriadau** gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, yn dilyn ymchwiliad i honiadau bod aelod wedi methu cydymffurfio â Chod Ymddygiad ei awdurdod;
- ystyried **apeliadau** gan aelodau yn erbyn penderfyniadau pwyllgorau safonau awdurdodau lleol eu bod wedi torri'r Cod Ymddygiad ("Tribiwnlysoedd Apêl").

Rheoliadau Panel Dyfarnu Cymru

Mae Panel Dyfarnu Cymru yn gweithredu yn unol â'i reoliadau gweithdrefnol a deddfwriaeth gysylltiedig arall. Mae'r rheoliadau'n sicrhau bod pob achos a glywir gan y Panel yn cael eu trin yn deg, yn gyson, yn brydlon ac yn gyfiawn. Maent yn sicrhau bod pawb sy'n dod gerbron y Panel yn deall yn glir y camau mae'n rhaid iddynt eu dilyn er mwyn cyflwyno ffeithiau'r anghydfod a'r dadleuon perthnasol yn effeithiol i'r Panel. Maent hefyd yn sicrhau bod pob parti mewn achos yn deall dadleuon y parti arall ac yn gallu ymateb iddynt.

Mae gweithdrefnau Panel Dyfarnu Cymru yn cael eu llywodraethu gan y ddeddfwriaeth ganlynol:

- Deddf Llywodraeth Leol 2000 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Dyfarniadau gan Dribiwnlysoedd Achos a Thribiwnlysoedd Achos Interim (Cymru) 2001 (fe y'u diwygiwyd), a
- Rheoliadau Archwiliadau Llywodraeth Leol (Swyddogaethau Swyddogion Monitro a Phwyllgorau Safonau) (Cymru) 2001 (fel y'u diwygiwyd).

Proses Panel Dyfarnu Cymru

Rhaid i unrhyw un sy'n dymuno ymateb i atgyfeiriad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru neu wneud cais am ganiatâd i apelio i Banel Dyfarnu Cymru lenwi'r ffurflen berthnasol a'i hanfon at y Panel.

Mewn gwrandawriad gan Banel Dyfarnu Cymru bydd y panel yn cynnwys cadeirydd sy'n gymwys yn gyfreithiol a dau aelod lleyg. Gall aelodau sydd wedi cymhwyso'n gyfreithiol hefyd eistedd fel aelodau lleyg. Fel arfer, cynhelir y gwrandawiadau yn gyhoeddus ac mewn lleoliad sy'n agos at ardal yr awdurdod, ar yr amod bod lleoliad addas ar gael.

Mae Panel Dyfarnu Cymru yn cyhoeddi ei benderfyniadau ar ei wefan. Gellir apelio yn erbyn penderfyniadau Tribiwnlysoedd Achos ar seiliau cyfyngedig i'r Uchel Lys. I ddechrau, rhaid ceisio caniatâd gan yr Uchel Lys i gyflwyno apêl iddo.

Mae canllawiau a gwybodaeth lawn am Banel Dyfarnu Cymru a'i weithdrefnau ar gael ar ei wefan. Fel arall, cysylltwch â'r tîm gweinyddol i gael rhagor o wybodaeth neu os hoffech dderbyn cyhoeddiadau mewn fformat gwahanol. Mae'r manylion cysylltu i'w gweld ar dudalen 7.

Aelodau Panel Dyfarnu Cymru

Mae penodiadau i Banel Dyfarnu Cymru yn cael eu gwneud gan Brif Weinidog Cymru ar ôl ystyried argymhellion a wnaed gan y Comisiwn Penodiadau Barnwrol.

Llywydd Mae gan y Llywydd gyfrifoldeb barnwrol dros y Panel a'i aelodau.

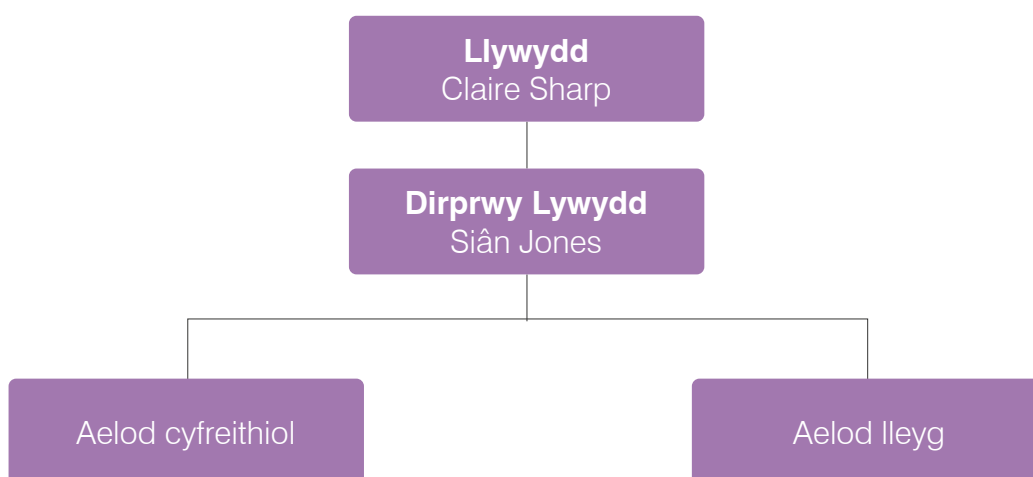
Dirprwy Lywydd Mae'r Dirprwy Lywydd yn cynorthwyo'r Llywydd ac yn cyflawni dyletswyddau Llywydd os nad yw'r Llywydd yn gallu cyflawni ei dyletswyddau, dros dro neu'n barhaol.

Aelodau Cyfreithiol Mae aelodau cyfreithiol yn gyfreithwyr cymwysedig ac yn gyfrifol am gynnal trafodaethau mewn gwrandawiadau ac am gynghori'r tîm gweinyddol ar faterion cyfreithiol. Mae aelodau cyfreithiol yn ysgrifennu penderfyniadau'r Panel ac yn rhoi cyfarwyddiadau lle bo angen.

Aelodau Lleyg Mae gan aelodau lleyg ystod eang o wybodaeth a phrofiad sy'n berthnasol i waith y Panel.

Y Tîm Gweinyddol

Mae'r gweithrediadau o ddydd i ddydd yn cael eu dirprwyo yn bennaf i'r tîm gweinyddol sy'n delio â'r holl waith papur rhagarweiniol ac yn prosesu'r ceisiadau sy'n dod i law. Mae'r tîm gweinyddol yn ymgynghori â'r Llywydd a/neu'r aelodau cyfreithiol ynghylch yr holl bwyntiau cyfreithiol sy'n codi yn ystod y camau rhagarweiniol cyn gwrandao ar achosion, ac yn rhoi gwybod i'r partion yn ysgrifenedig am y penderfyniadau a'r cyfarwyddiadau. Mae'r tîm gweinyddol yn gweithredu fel pwynt cyswllt ar gyfer cadeiryddion, aelodau a defnyddwyr y Panel, ac yn mynychu gwrandawriadau i helpu i sicrhau bod achosion yn mynd rhagddynt yn effeithlon.

Penodiadau

Yn ystod y cyfnod hwn, rydym wedi penodi dau aelod cyfreithiol newydd sydd wedi'u croes-docynnu o driwlysoedd eraill. Lansiodd Panel Dyfarnu Cymru hefyd (trwy'r Comisiwn Penodiadau Barnwrol) ymarfer recriwtio i benodi dau aelod cyfreithiol o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000, er i hyn gael ei gwblhau yn y flwyddyn ariannol olynol.

Hyfforddiant

Cynhaliwyd seminar hyfforddi yn ystod mis Mehefin 2018, gyda phwyslais arbennig ar grefft y barnwr, bod yn ddienw a'r hawl i breifatrwydd, cyfathrebu geiriol a chyfathrebu dieiriau a drafftio penderfyniadau.

Cafodd hyfforddiant cynefino ar gyfer aelodau a gafodd eu croes-docynnu o'r newydd ei gynnal hefyd eleni, ym mis Hydref 2018.

Mae rhaglen reolaidd o werthuso perfformiad ar gyfer aelodau'r Panel wedi cael ei chwblhau dros flynyddoedd blaenorol. Rhagwelir y bydd y rhaglen nesaf o werthuso perfformiad yr aelodau yn cychwyn yn ystod blwyddyn 2019-20.

Cysylltu â'r Panel

I gysylltu â Thîm Gweinyddol PDC:

Cyfeiriad PDC: Panel Dyfarnu Cymru
Adeiladau'r Llywodraeth
Spa Road East
Llandrindod
Powys
LD1 5HA

Llinell Gymorth PDC: 03000 259805
E-bost PDC: adjudication.panel@gov.wales

Defnyddio'r Panel

Mae'r Panel yn hapus i gyfathrebu â chi yn Gymraeg neu yn Saesneg. Os nad oes neb sy'n siarad Cymraeg ar gael ar unwaith, byddwn yn trefnu i aelod o'r staff sy'n siarad Cymraeg eich ffonio chi'n ôl.

Gallwch ddewis cael cynnal eich gwrandawriad yn Gymraeg neu yn Saesneg. Os nad Cymraeg na Saesneg yw eich iaith gyntaf a'ch bod yn dymuno siarad yn eich iaith gyntaf yn ystod y gwrandawriad, gallwn drefnu i gyfieithydd fod yn bresennol. Os oes angen dehonglydd iaith arwyddion i ddod i'r gwrandawriad, byddwn yn trefnu hynny.

Gwneir darpariaeth os bydd gennych chi, neu unrhyw un sy'n dod gyda chi i'r gwrandawriad, unrhyw ofynion eraill o ran mynediad a allai effeithio ar ein trefniadau ar gyfer y gwrandawriad.

Er mwyn gallu trefnu i gyfieithwyr/dehonglwyr fod yn bresennol neu er mwyn darparu ar gyfer unrhyw anghenion ychwanegol sydd gan fynychwyr, rhaid rhoi digon o rybudd i'r tîm gweinyddol ymlaen llaw.

Adran 2 – Perfformiad a Chynnydd

Yn yr adran hon:

- Niferoedd ac ystadegau
- Data gwrandawriadau
- Apeliadau pellach
- Cyflawni yn erbyn dangosyddion perfformiad allweddol
- Cwynion

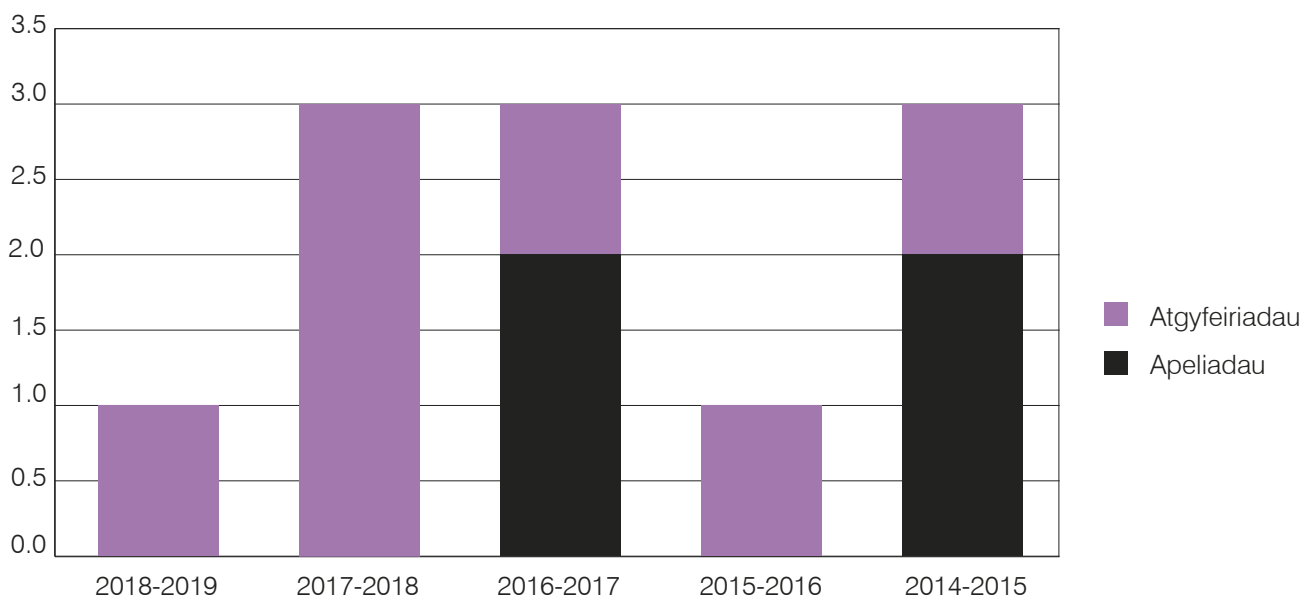
Niferoedd ac Ystadegau

Mae blwyddyn Tribiwnlys yn rhedeg o fis Ebrill i fis Mawrth. Gan fod nifer yr achosion a ddaw i law yn gymharol isel, rhoddir ffigurau am gyfnod o bum mlynedd i ganiatáu cymharu.

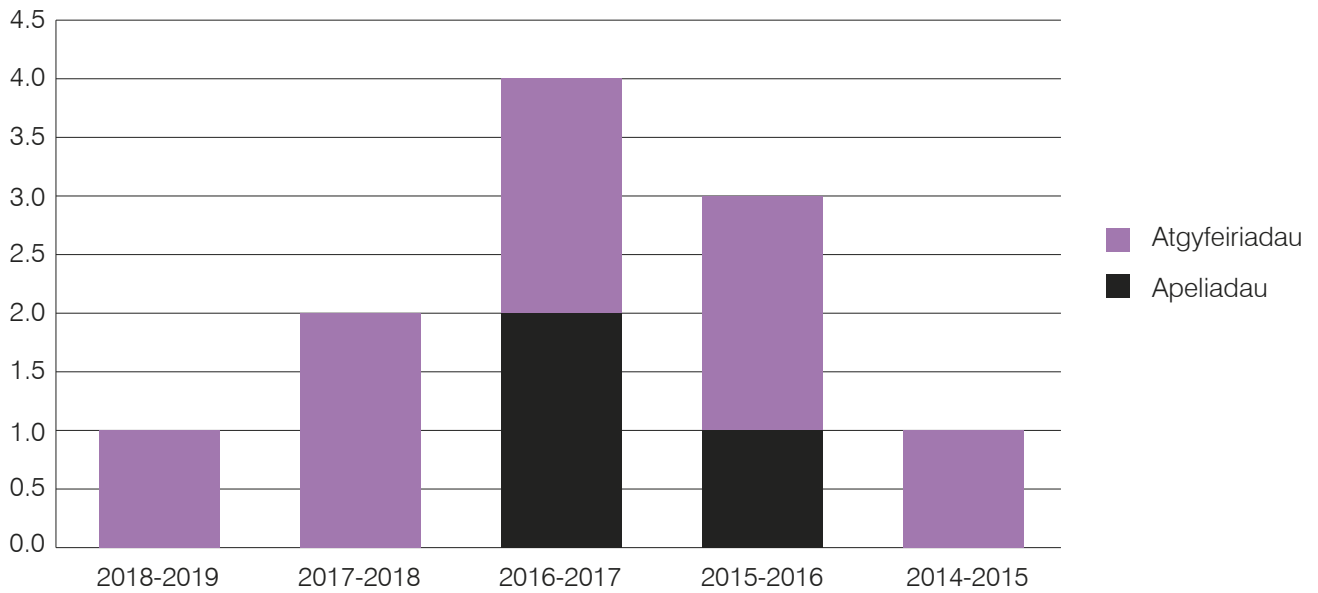
Mae'r ystadegau canlynol yn cael eu casglu:

- Nifer yr atgyfeiriadau a'r apeliadau a ddaeth i law
- Y math o geisiadau a ddaeth i law ac a gofrestrwyd
- Nifer y ceisiadau a gwblhawyd yn derfynol
- Canlyniad y ceisiadau.

Graff 2.1: Nifer y cyfeiriadau ac apeliadau a ddaeth i law fesul blwyddyn

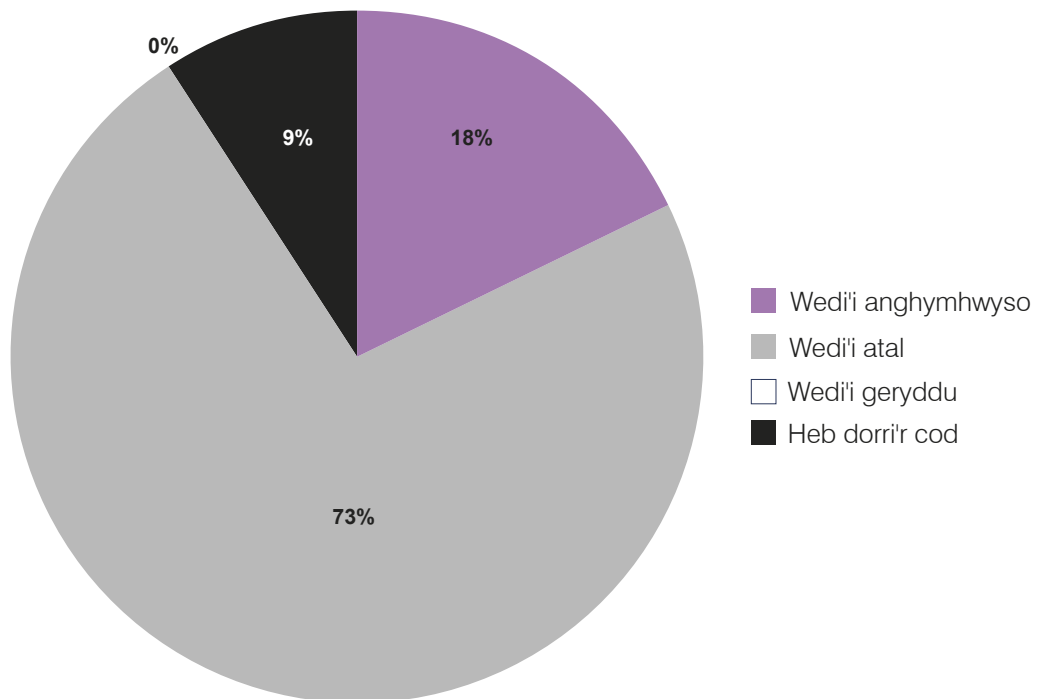

Graff 2.2: Nifer yr atgyfeiriadau ac apeliadau y penderfynwyd arnynt yn ôl blwyddyn, Ebrill 2014 – Mawrth 2019

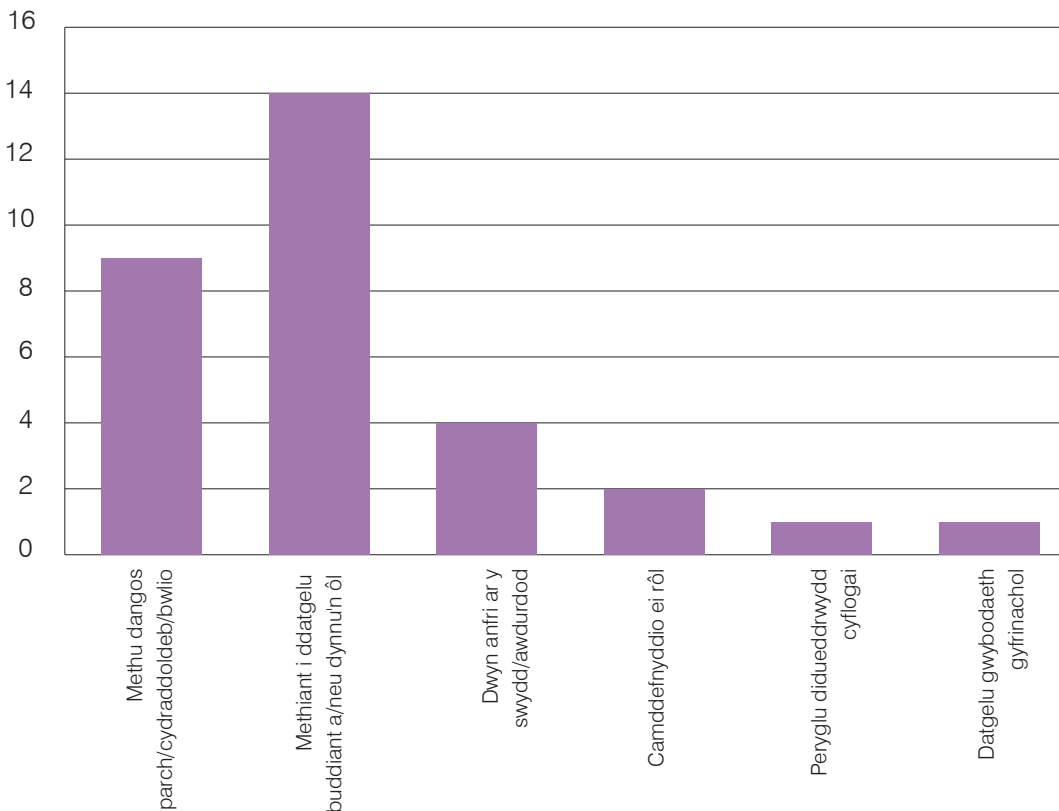

Siart 2.3: Canlyniadau atgyfeiriadau ac apeliadau Ebrill 2014 – Mawrth 2019

Mae'r siart isod yn dangos canlyniadau atgyfeiriadau ac apeliadau y penderfynwyd arnynt gan y Panel dros y pum mlynedd diwethaf

Graff 2.4: Torri amodau yn ôl math, Ebrill 2014 – Mawrth 2019

Data gwrandawiadau

Yn ystod 2018 - 2019, aeth un atgyfeiriad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ymlaen i wrandawriad, a oedd yn golygu mai un diwrnod oedd cyfanswm y dyddiau o wrandawiadau:

Math	Hyd (mewn diwrnodau)
Atgyfeiriad	1 diwrnod gwrandawriad
Apêl	0 diwrnod gwrandawriad

Hefyd, cynhaliwyd un gynhadledd dros y ffôn mewn perthynas â'r achos hwn.

Apeliadau pellach

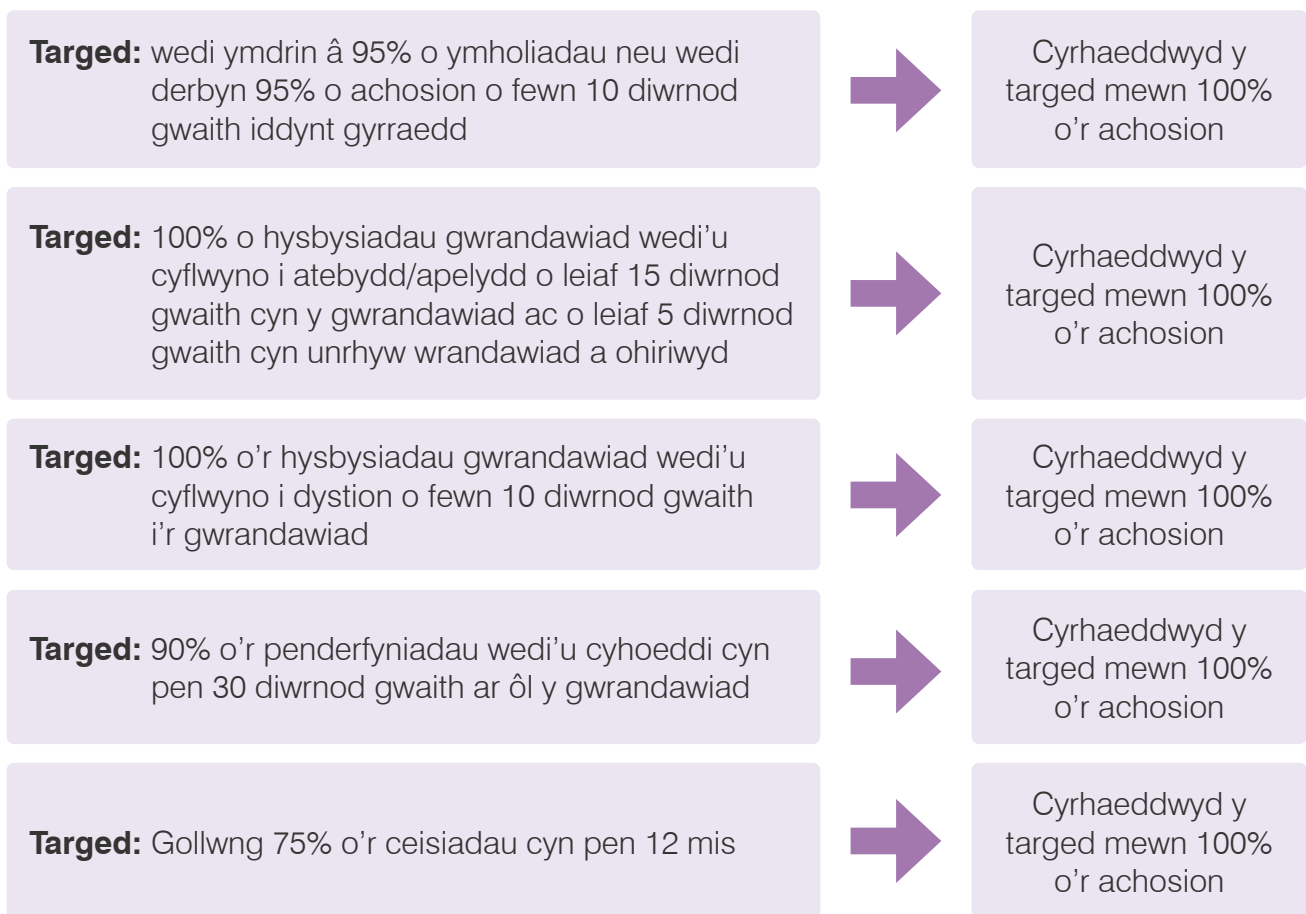
Gellir gwneud cais am ganiatâd i apelio yn erbyn penderfyniad Tribiwnlys Achos neu Dribiwnlys Achos Interim ar seiliau cyfyngedig i'r Uchel Lys. Dros gyfnod yr adroddiad hwn, ni wnaed unrhyw geisiadau am ganiatâd.

Cyflawni yn erbyn dangosyddion perfformiad allweddol

Er mwyn monitro pa mor effeithiol y mae gwasanaethau'n cael eu darparu, mae gennym ddangosyddion perfformiad allweddol ar gyfer mesur dwy agwedd allweddol ar ein busnes; sef cyflymder ein gwasanaeth ac ansawdd y gwasanaeth drwy foddhad cwsmeriaid.

Er mwyn mesur cyflymder ein gwasanaeth, mae gennym gyfres o ddangosyddion perfformiad sylfaenol sy'n seiliedig ar yr amser a gymerir i brosesu cais – o'r adeg y bydd cais yn cyrraedd i'r gwrandawriad neu pan fydd wedi'i gwblhau (gweler isod). Er mwyn mesur bodddhad cwsmeriaid, rydym yn defnyddio dangosydd sy'n deillio o ffurflenni adborth a gyhoeddir pan fydd achos wedi dod i ben (gweler adran 4).

Cyflymder ein gwasanaeth 2018-2019

Cwynion

Ni chafodd Panel Dyfarnu Cymru unrhyw gwynion ffurfiol yn ystod y cyfnod adrodd dan sylw.

Adran 3 – Crynodebau o Achosion

Yn yr adran hon:

- Atgyfeiriadau
- Apeliadau

Atgyfeiriadau

Yn ystod y cyfnod adrodd cynhaliwyd un tribiwnlys achos o ganlyniad i atgyfeiriad gan yr Ombwdsmon. Mae crynodeb o'r achos a benderfynwyd gan Banel Dyfarnu Cymru i'w weld isod.

APW/003/2017-018/CT

Cyngor Sir Fynwy (Cyngor Cymuned Matharn ar hyn o bryd)

Honnyd bod y cynghorydd wedi torri Cod Ymddygiad Cyngor Sir Fynwy drwy beidio â dangos parch ac ystyriaeth tuag at bobl eraill.

Roedd yr ymddygiad yn deillio o nifer o e-byst a anfonwyd gan y cynghorydd at Brif Weithredwr y Cyngor a oedd yn cynnwys datganiadau homoffobig dros sawl mis yn ystod 2016.

Canfu'r Tribiwnlys Achos yn unfrydol fod y cynghorydd wedi methu â chydymffurfio â Chod Ymddygiad Cyngor Sir Fynwy drwy beidio â dangos parch ac ystyriaeth tuag at bobl eraill. Er bod y sylwadau o fewn yr e-byst perthnasol yn fynegiant gwleidyddol ac yn fynegiant o gred grefyddol, roedd sylwadau'r cynghorydd bod cyfunrywioldeb yn "an immoral perversion" ac nad oedd unrhyw wahaniaeth rhyngddo a paedoffilia yn torri'r Cod Ymddygiad.

Dywedodd y Tribiwnlys Achos fod y sylwadau mor ddiangen, gwrthun a ffiائد fel eu bod yn diystyru yn llwyr egwyddorion a deddfwriaeth cydraddoldeb, budd y cyhoedd mewn gweinyddu da a'r ddyletswydd ymddiriedaeth a hyder rhwng yr holl gynghorwyr a gweithlu eu Cyngor.

Casglodd y Tribiwnlys Achos yn unfrydol y dylai'r cynghorydd gael ei atal am ddau fis rhag bod yn aelod o Gyngor Cymuned Matharn. Argymhellodd hefyd fod y cynghorydd yn manteisio ar hyfforddiant cydraddoldeb.

Apeliadau

Ni chafodd unrhyw geisiadau i apelio eu gwneud i Lywydd Panel Dyfarnu Cymru.

Adran 4 – Ein Cwsmeriaid

Yn yr adran hon:

- Arolwg o fodlonrwydd cwsmeriaid

Arolwg o fodlonrwydd cwsmeriaid

Mae Panel Dyfarnu Cymru yn ymdrechu i wella'r gwaith o ddarparu gwasanaethau i gwsmeriaid a'i nod yw rhoi ein cwsmeriaid wrth wraidd popeth yr ydym yn ei wneud.

Yn ystod 2018-2019 dosbarthodd y Panel arolwg o fodlonrwydd cwsmeriaid ar un achos ar ôl ei gwblhau. Mae'r adborth o'r arolwg yn ein galluogi i ddeall anghenion ein cwsmeriaid yn well ac yn rhoi cipolwg gwerthfawr ar yr hyn y mae'r Panel yn ei wneud yn dda, yn ogystal â thanlinellu'r meysydd hynny lle mae angen iddo wella.

Ni chawsom unrhyw ffurflenni wedi'u cwblhau yn ystod 2018-2019.

Adran 5 – Blaenoriaethau Busnes

Yn yr adran hon:

- Blaenoriaethau busnes ar gyfer 2019-2020

Mae'n bwysig bod Panel Dyfarnu Cymru yn parhau i ddatblygu er mwyn darparu'r gwasanaeth gorau posibl i'n cwsmeriaid. Mae'r adran hon yn ymwneud â sut y bydd y Panel yn adeiladu ar ei lwyddiannau trwy ganolbwyntio ar flaenoriaethau busnes a'n hymrwymiad i'n cwsmeriaid.

Blaenoriaethau Busnes 2019-2020

- Cynllunio a darparu digwyddiad hyfforddiant i'r holl aelodau a hyfforddiant i aelodau cyfreithiol newydd;
- Cwblhau a chyhoeddi canllawiau wedi'u diweddarau ar gosbau;
- Datblygu strategaeth gyfathrebu er mwyn hysbysu'r cyhoedd mewn modd mwy hygyrch am y Panel a'i waith, gan gynnwys diweddarau'r wefan i gynnwys dulliau cyfathrebu heb fod yn ysgrifenedig;
- Darparu gwasanaeth effeithiol ac effeithlon, gan fodloni dangosyddion perfformiad allweddol ac ymateb i adborth ar arolygon bodlonrwydd cwsmeriaid.

Adran 6 – Gwariant

Yn yr adran hon:

- Gwariant ar gyfer 2018-2019

Gwariant ar gyfer 2018-2019

Cynnwys	Swm
Ffioedd a Threuliau Aelodau ar gyfer achosion tribiwnlys*	£27,976
Costau Hyfforddi Tribiwnlys	£4,727
Digwyddiadau tribiwnlys (costau gwrandawriad)*	£1,223
Cyfanswm	£33,926

* wedi'u talgrynnu i'r £1,000 agosaf